

до висівків найсумнівшої якості їм додавали сушені головки конюшини, пирій або спориш й випікали хліб, який називався шелушаниками або ліпениками. У пригоді ставало жишш зелене жито в полі, коли стали наливатися колоски. Від цього стали ще щастіше вмирати люди. У Ілька Худолія вимерла вся сім'я з п'яти чоловік, у Нехтодія Худолія - з п'яти померло четверо. У нашого сусіди Корнія Степановича Худолія померло два сини - Борис і Михайло, дружина. Сам же він і донька Надя якось трималися /ще один син Іван виїхав на шахти й таким чином вижив/, правда, були дуже пухлими. Корній Степанович ятеріями ловив рибу в навколишніх болотах, бувало, іноді приносив і нам трохи. Яка ж то була божественна їжа!

Якось погожого ранку Інший сусід Трохим Кузьмич Худолій зайшов на наше обійстя й так спірвола, напівпошепки /мабуть, щоб я не зрозумів/ каже моему батькові:

- Дмитро, ходімо до мене, допоможеш Горпину вкинути в яму... - І, повереувшись, пішов.

Батько пішов мовчки за ним. Я також хотів іти. Та батько наказав мені бути дома. Я не зміг перемогти цікавості, як це так: тітку Горпину, ще недавно таку щебетливу молодичку, кидати в яму. Чому в яму? І я нищечком, тихенько пішов за батьком, ховаючись то за одним куцем, то за Іншим. Під одним з них я присів надовше: звідси видно було двір нашого сусіда. Невдовзі показалась фігура батька, а потім і Трохима, котрі несли тітку Горпину - один тримав її за голову, Інший - за ноги. Повагом підійшли вони до ями з-під льоху й спустили в неї свою ношу, яка зависла біля стінки. У чоловіків просто не було сили кинути труп далі, в саму яму. Довелось їм руками пошхнути його далі. Потім присипали тітку землею. Стали, закурили, щось поговорили - повільно, мабуть, неохоче. Я тим часом шмигнув додому, роздумуючи, що ж сталося з тіткою Горпиною.

Один з моїх дідів Карпо Макарович Бордюг, у якого з голоду померла його дружина Мотря, залишився з двома дочками - Вірою й Галею /майже мої ровесниці/. Хтось їм наравяв ходити на найближчу залізничну станцію й там у прохожих просити милостиню. Бували, їм її давали, й вони приносили їсти й батькові. А одного разу вони не повернулися додому. Куди поділися - невідомо й до сьогодні. Правда, дід Карпо тоді й не шукав їх. Бо якби знайшов, чим їх годувати?

Люди в селі вмирили масово. Наш учитель В.Ю. Григоренко /живе й нині в Решетилівці/ ходив разом з Іншими комсомольцями - допомагав у похоронах померлих людей, а вікна в пустих хатах, де померли люди, забивали навхрест дошками. То було, згадуваю недавно Василь Юхимович, їх комсомольське ждоручення.

Майже півсела вимерло - дітей, жінок, стариків та і колись дужих мужчин. Велика Вітчизняна війна забрала із села Кукобівка набагато більше людей.

20.06.1989 року

Олексій Дмитрович КУЗЬМЕНКО, вчитель, *Олексій Кузьменко*
відділення народної освіти ЗРСР.